

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ**ДИРЕКЦИЯ „ОБЖАЛВАНЕ И ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛНА ПРАКТИКА“ - ПЛОВДИВ**

4000 гр. Пловдив, ул. "Скопие" № 106 Телефон 032 935 411 Факс: 032 976 700 E-mail: oui_plovdiv@ro16.nra.bg

ЗДДФЛ: чл. 16, ал. 1; чл. 26, ал. 1 и 7; чл. 33, ал. 3 и 4;

ТЗ: чл. 1, ал. 3;

ЗДДС: чл. 3, ал. 1; чл. 12, ал. 1; чл. 40, ал. 1, т. 3; чл. 96;

КСО: чл. 10, ал. 1; чл. 4, ал. 3, т. 1-4; чл. 4, ал. 4; чл. 6, ал. 8, 9 и 11; чл. 127, ал. 1; чл. 157, ал. 6;

ЗЗО: чл. 40, ал. 1, т. 2;

Относно: Данъчно и осигурително облагане на доходи от продажба на биткойни от физическо лице

Във връзка с Ваше запитване, постъпило в Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“ гр. П. .... с вх. № ..... от 25.09.2017 г., Ви уведомявам за следното:

Според изложеното в запитването, Вие сте физическо лице за данъчни цели и нямате фирма. През м. 05.2017 г. в личната Ви банкова сметка постъпват около 10 000 лв. от българска фирма „Е Ж К“ ЕООД, реализирани от продажбата на криптовалута - Биткойн. Тези Биткойн сте ги придобили в течение на няколко години чрез търгуване на борси само за криптовалута. Сега ги продавате срещу реални пари (лева), които са постъпили в личната Ви банкова сметка. За последните 12 месеца преди текущия, нямате други приходи от продажба на криптовалута.

До началото на месец септември 2017 г. в банковата Ви сметка са постъпили и около 20 000 лв., които са придобити от сделки по Договори за разлика (ДЗР) на финансови инструменти във финансова борса Plus500CY Ltd, регистрирана в Кипър.

В месец септември 2017 г. общо постъпленията по банковата Ви сметка, реализирани по горните т. 1.1 и т. 1.2 надхвърлят оборот от 50 000 лв. (основно приходи по договори за разлика на финансови инструменти) за период от последните 12 последователни месеца преди текущия месец.

Във връзка с изложените факти, поставяте следните въпроси:

1. Какво представляват горепосочените приходи според българското законодателство /ЗДДФЛ и ЗДДС/?
2. Как се определя и изчислява дължимия данък на тези приходи и по кой закон?
3. Ако за в бъдеще придобиете дигитални валути чрез „добиване“ или „копаене“, как ще се формира цената на придобиване, тъй като ще сте извършили разходи за амортизация на компютърната техника и на заложения в нея софтуер, разходи за електрическа енергия и други?
4. Приложим ли е режимът за нормативно признаване на разходи за дейността?
5. Приходите от тези финансови дейности освободени ли са от ДДС и на какво основание, по кой член от ЗДДС?

6. Трябва ли да се регистрирате по ДДС във връзка с т. 1.3 при положение, че нямате доходи от друга стопанска дейност, а оборотът от тези финансови сделки е надхвърлил 50 000 лв.?
7. Възможно е горепосочените приходи да са с инцидентен характер, т.е. повече да нямате такъв тип приходи. Това променя ли начина на облагане съгласно ЗДДС?
8. Малка част от дигиталната валута, предмет на продажбите са придобити чрез „добиване“ извършено на територията на нашата страна. При условие че не може да се установи и докаже пряка връзка между предоставените услуги „добиване“ и полученото заплащане, между Вас и получателя, то дейностите по придобиване на дигитална валута третира ли се като облагаема доставка съгласно ЗДДС?
9. Ако извършвате бъдещи продажби следва ли да издавате някакви документи?
10. Трябва ли на тези доходи да се плащат някакви осигуровки (за пенсия, болест или здравни), като се има предвид, че работите на 4-часов трудов договор в българска частна фирма, където сте осигурен за всички случаи?

Предвид изложената фактическа обстановка и относимата нормативна уредба, изразявам следното становище:

ПО ПРИЛАГАНЕТО НА ЗДДФЛ:

На основание чл. 16, ал. 1 от ЗДДФЛ облагаемият доход и данъчната основа се определят за всеки източник на доход поотделно съгласно разпоредбите на този закон. Следователно определянето на вида на дохода за целите на данъчното му облагане има изключително важно значение. Доходите от дейност по създаване (добиване) и търгуване с „биткойни“ не са обособени като отделен вид доход, т.е. облагането следва да е съобразено с общите правила и принципи на данъчния закон.

В най-общ смисъл по своята характеристика и предназначение виртуалната валута „биткойн“ може да се определи като финансов актив. На основание чл. 33, ал. 3 от ЗДДФЛ облагаемият доход от продажба или замяна на акции, дялове, компенсаторни инструменти, инвестиционни бонове и други финансови активи, както и от търговия с чуждестранна валута е сумата от реализираните през годината печалби, определени за всяка конкретна сделка, намалена със сумата от реализираните през годината загуби, определени за всяка конкретна сделка. Реализираната печалба/загуба за всяка сделка се определя като продажната цена се намалява с цената на придобиване на финансовия актив (чл. 33, ал. 4 от ЗДДФЛ). При формирането на данъчната основа за този вид доходи не се предвиждат нормативно признати разходи.

Следва да имате предвид обаче, че цитираните разпоредби не се прилагат за доходи от стопанска дейност на физическо лице, което е търговец по смисъла на **Търговския закон (ТЗ)**, включително когато не е регистрирано като едноличен търговец. Дефинирането на едно физическо лице като търговец не се обвързва единствено с наличието или липсата на регистрация по реда на ТЗ. Когато физическото лице осъществява търговски сделки, е без значение дали то манифестира или не участието си в тях като едноличен търговец. Сделките го определят като такъв, а не обратното. Обективният критерий тук са извършените действия, а не кой и в какво качество ги извършва.

Закупуването на специални компютърни системи за създаване (добиване) на биткойни с цел да се реализира печалба от продажбата им на съответните борси е аргумент за това, че дейността ще се осъществява по занятие, т.е. имате намерение тя да се превърне в постоянен източник на доход. Съгласно чл. 1, ал. 3 от ТЗ, за търговец

се смята и всяко лице, образувало предприятие, което по предмет и обем изисква неговите дела да се водят по търговски начин даже ако дейността му не е посочена в ал. 1. В тези случаи на основание чл. 26, ал. 7 от ЗДДФЛ облагаемият доход се определя по реда на ал. 1-6, т.е. по правилата, разписани в данъчния закон за доходите от стопанска дейност като едноличен търговец. Облагаемият доход от стопанска дейност като едноличен търговец е формираната по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане данъчна печалба (чл. 26, ал. 1 от ЗДДФЛ).

Представяме Ви принципно становище, тъй като Националната агенция за приходите не може да се ангажира със становище относно „евентуални дейности“, които могат да бъдат извършвани от Вас.

ПО ПРИЛАГАНЕТО НА ЗДДС:

В ЗДДС няма законодателна уредба на т.нар. виртуална валута като биткойн или други подобни. Относно статута на т.нар. виртуални валути, тяхното придобиване и обмяна не са установени особени правила и при обсъждането на зададените въпроси следва да се изхожда от общите правила на закона и практиката на Съда на ЕС.

Създаването на биткойн се осъществява чрез специализирани компютърни системи посредством изчисляване на дадени алгоритми. Предвид недостатъчно изяснената фактическа обстановка, изразеното по-долу становище, относно третирането по ЗДДС на процеса на добиване на биткойн, е принципно.

Процесът на придобиване на биткойн чрез изчислителна работа се нарича „добиване“. Доколкото „добивните“ дейности на биткойн може да бъдат определяни като дейности, свързани с обработка на данни или предоставяне на информация, следва да се прецени дали е налице доставка на услуга по смисъла на ЗДДС.

Съгласно тълкуването на Съда на ЕС, обективизирано в т. 13 от Решение на СЕС по Дело C-16/93 *Tolsma*, понятието за доставка на услуги, осъществена възмездно, по смисъла на член 2, параграф 1 от Шеста директива предполага съществуване на пряка връзка между предоставените услуги и полученото заплащане. Според съда, една доставка на услуга е възмездна само ако между доставчика и получателя съществува правно взаимоотношение, в рамките на което се разменят реципрочни престации, като полученото възнаграждение от доставчика представлява ефективната насрещна престация за доставената услуга на получателя.

Предвид изложеното следва да се отбележи, че ако съществува пряка връзка между доставената услуга – извършена изчислителна работа и получената насрещна престация под формата на платежни единици биткойн в рамките на правоотношение между доставчик и получател, „добивните“ дейности на биткойн биха могли да се определят като доставка на услуга. Предвид обстоятелството, че доставката на тази услуга не попада в обхвата на глава четвърта "Освободени доставки и придобивания" от ЗДДС, би била налице облагаема доставка, съгласно разпоредбата на чл. 12, ал. 1 от ЗДДС, когато е извършена от данъчно задължено лице по този закон и е с място на изпълнение на територията на страната.

При условие, че не е налице пряка връзка между предоставените услуги и полученото заплащане и между доставчика и получателя не съществува правоотношение, в рамките на което се разменят реципрочни престации, „добивните“ дейности на биткойн биха били извън обхвата на ДДС.

По отношение на въпроса за третирането по ЗДДС на **продажбата на биткойн**, следва да се имат предвид правните и икономически характеристики на тази виртуална валута (вж. в този смисъл решение Комисия/Германия, C-427/98, EU:C:2002:581, точка 57 и цитираната съдебна практика).

Виртуалната валута биткойн не съществува в друга, освен в дигитална форма и се продава на т.нар. частни борси, като продавачът няма информация за крайния

купувач. Съгласно чл. 8 от ЗДДС услуга по смисъла на закона е всичко, което има стойност и е различно от стока, от парите в обръщение и от чуждестранната валута, използвани като платежно средство. В тази връзка сделките с виртуална валута биткойн следва да се считат за доставка на услуга за целите на облагането с ДДС, като следва да бъде направена преценка относно това, дали е налице освободена доставка.

Съгласно практиката на Съда, понятията, употребени при посочване на случаите на освобождаване по член 13 от Шеста директива, представляват самостоятелни понятия на правото на Съюза, които имат за цел да се избегнат различията в прилагането на режима на ДДС в различните държави членки (решение *Nordea Pankki Suomi*, C-350/10, EU:C:2011:532, точка 22 и цитираната съдебна практика), и подлежат на стриктно тълкуване, тъй като случаите на освобождаване са изключение от общия принцип, съгласно който всяка доставка на услуга, извършена възмездно от данъчнозадължено лице, се облага с ДДС (решения *Stichting Uitvoering Financiële Acties*, 348/87, EU:C:1989:246, точка 13 и *Skandinaviska Enskilda Banken*, C-540/09, EU:C:2011:137, точка 20).

В тази връзка следва да се прецени дали тези дейности попадат в обхвата на понятията „други прехвърляеми инструменти“, употребени съответно в член 13, Б, буква г), точки 5 и 3 от Шеста директива.

Съгласно член 13, Б, буква г), точка 3 от Шеста директива държавите членки освобождават от ДДС сделките, засягащи по-специално „депозитни и текущи сметки, плащания, преводи, дългове, чекове и други прехвърляеми инструменти“. Нормата на чл. 46, ал. 1, т. 3 от ЗДДС кореспондира с тази на чл. 13, Б, буква г), точка 3 от Шеста директива, съответно с чл. 135, пар. 1, б. „г“ от Директива 2006/112/ЕО. Съгласно посочената разпоредба държавите-членки освобождават сделките, включително договаряне, засягащи депозитни и текущи сметки, плащания, преводи, дългове, чекове и други прехвърляеми инструменти, но с изключение на събирането на дългове.

За да се определи дали виртуална валутата биткойн попада в обхвата на понятието „други прехвърляеми инструменти“, употребени в член 13, Б, буква г) от Шеста директива, следва да се анализира по-специално текстът на посочената разпоредба, контекстът, в който се вписва това понятие, както и целта на предвидените в разпоредбата случаи на освобождаване (вж. по-специално в този смисъл решения *Merck*, 292/82, EU:C:1983:335, точка 12, *ebookers.com Deutschland*, C-112/11, EU:C:2012:487, точка 12 и *RVS Levensverzekeringen*, C-243/11, EU:C:2013:85, точка 23).

По отношение на контекста на тази разпоредба следва да се припомни практиката на Съда, съгласно която доставките, освободени от ДДС по силата на член 13, Б, буква г) от Шеста директива, по естеството си са доставки на финансови услуги. Независимо от факта, че не е задължително, тези определени в зависимост от естеството на предоставената услуга доставки, да бъдат извършвани от банки или финансови институции, всички те принадлежат към областта на доставките на финансови услуги (вж. в този смисъл решение *Velvet & Steel Immobilien*, C-455/05, EU:C:2007:232, точки 21 и 22 и цитираната съдебна практика). В Решение по дело C-461/12 СЕС уточнява, че „чл.13, Б, буква г, точка 3 от Шеста директива се отнася по-специално до платежните инструменти като чековете“.

Що се отнася до въпроса дали в конкретния случай трябва да се приеме, че виртуална валутата биткойн са „други прехвърляеми инструменти“ по смисъла на член 13, Б, буква г), точка 5 от Шеста директива, следва да се отбележи, че това ще е така, в случай че същата може да бъде дефинирана като платежен инструмент и начинът ѝ на функциониране включва прехвърляне на парични суми, аналогично на плащанията, преводите и чековете. Въпреки, че т. нар. виртуална валута няма номинална стойност, тя може да бъде заменяна срещу пари или стоки. При тези обстоятелства продажбата на такава виртуална валута по естеството си е доставка на

финансови услуги по смисъла на практиката на Съда по член 13, Б, буква г) от Шеста директива (вж. в този смисъл решения Velvet & Steel Immobilien, EU:C:2007:232, точки 22 и 23, както и Nordea Pankki Suomi, EU:C:2011:532, точки 24—27). Ако виртуалната валута може да бъде препродадена на определена цена, начинът ѝ на функциониране включва прехвърляне на парични суми, аналогично на плащанията, преводите и чековете. Предвид обстоятелството, че виртуалната валута биткойн материализира право на определена парична сума, следва да се приеме, че попада в обхвата на понятието „други прехвърляеми инструменти“. Данъчната основа на сделка с виртуална валута, като вид сделка, представляваща доставка на „други прехвърляеми инструменти“, е цената, платена от потребителите при придобиване на виртуална валута биткойн.

Сделки от договори за разлики на финансови инструменти:

Съгласно дефиницията, дадена в § 1, т. 33 от Допълнителните разпоредби на Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) "договори за разлики" са деривативен финансов инструмент, който изразява правото за получаване, съответно задължението за заплащане, на разликата между пазарната стойност на определен брой ценни книжа или други финансови инструменти и предварително фиксираната им в договора цена.

Предвид това, че при сделките, свързани с търговия с договори за разлики е налице право за получаване, съответно задължение за заплащане, на разликата между пазарната стойност на определен брой финансови инструменти и предварително фиксираната им в договора цена, и същите не водят до реална доставка на финансовите инструменти, считам, че е налице доставка на услуги, свързани с търговия с договори за разлики върху финансови инструменти.

На основание чл. 46, ал. 1, т. 3, т. 5 и т. 7 от ЗДДС освободена доставка е:

-сделката, включително договарянето, свързана с платежни сметки, платежни услуги, електронни пари, плащания, дългове, вземания, чекове и други подобни договорни инструменти, без сделката по събиране на дългове и факторинг и отдаване под наем на сейфове;

-сделката, включително договарянето, свързана с акции или други ценни книжа и техни деривати, с изключение на управлението и отговорното пазене, като това не се отнася за ценни книжа, установяващи права върху стоки или услуги извън посочените в този член;

- сделката, включително договарянето, свързана с финансови фючърси и опции.

Предвид изложеното, при условие, че извършваните от Вас доставки на услуги, свързани с търговия с договори за разлики върху финансови инструменти, могат да се определят като попадащи в обхвата на чл. 46 от ЗДДС, същите биха имали характер на освободени доставки.

Данъчен статут на физическо лице, което извършва сделки:

Данъчно задължено лице, по смисъла на чл. 3, ал. 1 от ЗДДС, е всяко лице, което извършва независима икономическа дейност, без значение от целите и резултатите от нея. Съгласно ал. 2 на цитираната разпоредба, независима икономическа дейност е дейността на производители, търговци и лица, предоставящи услуги, включително в областта на минното дело и селското стопанство, както и всяка дейност, осъществявана редовно или по занятие срещу възнаграждение, включително експлоатацията на материално и нематериално имущество с цел получаване на редовен доход от него.

В този смисъл, изречение второ на чл. 3, ал. 2 от ЗДДС разширява кръга на независимата икономическа дейност, като постановява, че такава дейност "е и всяка дейност, осъществявана редовно или по занятие срещу възнаграждение".

В ЗДДС липсва легална дефиниция на понятието "дейност, извършвана редовно или по занятие". "Редовно или по занятие" предполага, че лицето има намерение да превърне тази дейност в източник на постоянен доход. Това намерение е видно, ако лицето системно, с цел придобиване на доход, извършва определени дейности в свой частен интерес. Системността може да се проявява както чрез системно (регулярно) получаване на доход, така и чрез продължителност и/или многократност на действията/дейностите, при което дали фактически такъв доход е реализиран от лицето от гледна точка на ЗДДС е правно ирелевантно.

Видно от посоченият законов текст, в обхвата на данъчно задължените лица по ЗДДС попадат и физическите лица, в случаите, при които извършваната от тях дейност отговаря на критериите за независима икономическа дейност по ал. 2 на чл. 3 от ЗДДС и не е в изключенията на ал. 3 на същата разпоредба.

Предвид посоченото по-горе, ако физическото лице системно и с цел придобиване на доход извършва сделки, свързани с търговия с договори за разлики и продажба на криптовалута, като не се ограничава до обикновено управление на имуществото си, а предприема активни действия на пазара (по търговски начин), дейността му, за целите на ЗДДС има характеристиките на „независима икономическа дейност“, и лицето е данъчно задължено по смисъла на чл. 3 от ЗДДС.

Относно регистрация по ЗДДС:

Съгласно чл. 96, ал. 1 от ЗДДС всяко данъчно задължено лице с облагаем оборот 50 000 лв. или повече за период не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия месец е длъжно в 14-дневен срок от изтичането на данъчния период, през който е достигнало този оборот, да подаде заявление за регистрация по същия закон. Съгласно ал. 2 на чл. 96 от ЗДДС облагаемият оборот е сумата от данъчните основи на извършените от лицето:

1. облагаеми доставки, включително облагаемите с нулева ставка;
2. доставки на финансови услуги по чл. 46 от ЗДДС;
3. доставки на застрахователни услуги по чл. 47 от ЗДДС.

По смисъла на чл. 96, ал. 3 от ЗДДС, в облагаемия оборот, не се включват доставките по ал. 2, т. 2 и 3 от същата разпоредба, когато не са свързани с основната дейност на лицето, доставките на дълготрайни материални или нематериални активи, използвани в дейността на лицето, както и доставките, за които данъкът е изискуем от получателя по чл. 82, ал. 2 и 3.

Следва да се има предвид, че при формиране на оборота за задължителна регистрация се включват само доставките с място на изпълнение на територията на страната.

В ЗДДС липсва легално определение на понятието "основна дейност". В т. II на писмо изх. № 91-00-114 от 18.04.2008 г. на МФ и НАП, относно съдържанието на понятието „основна дейност“ за целите на чл. 96 от ЗДДС, са дадени насоки за определяне на обстоятелството, дали доставките по чл. 96, ал. 2, т. 2 и 3 от ЗДДС (финансови и застрахователни услуги) са свързани с основната дейност. Същото е публикувано на страницата на НАП - www.nap.bg. При определяне на „основна дейност“ за целите на чл. 96 от ЗДДС се включват и извършваните от данъчно задълженото лице освободени доставки по смисъла на същия закон, които са с място на изпълнение извън територията на страната.

Предвид цитираните разпоредби, за да се прецени дали извършваните от Вас доставки на услуги формират оборот за регистрация по реда на ЗДДС следва да се определи характерът на тези доставки, т. е. дали същите са облагаеми на основание чл. 12 от ЗДДС и които биха формирали облагаем оборот по реда на ЗДДС или същите представляват освободени доставки, попадащи в обхвата на чл. 46 от ЗДДС, които биха

формирали облагаем оборот за регистрация по реда на ЗДДС при условие, че са с място на изпълнение на територията на страната и са свързани с основната Ви дейност.

Ако горната хипотеза е налице, за Вас възниква задължение за регистрация по чл. 96, ал. 1 от ЗДДС.

В случай, че след регистрацията по ЗДДС се осъществяват доставки по чл. 46 от ЗДДС, доколкото същите са освободени няма да възникне задължение за ДДС. Съгласно чл. 86, ал. 3 от ЗДДС, не се начислява данък при извършване на освободена доставка. Задължение за начисляване на данък ще възникне за доставките, които попадат в хипотезата на чл. 12, ал. 1 от ЗДДС.

При преустановяването на доставките, лицето може да направи прекратяване на регистрацията по ЗДДС съгласно чл. 108, ал. 1, т.1 от закона. Основание за дерегистрация по избор възниква за лице, регистрирано на основание чл. 96, когато отпадне съответното основание за задължителна регистрация.

Документиране на доставки по ЗДДС:

Съгласно чл. 113, ал. 1 от ЗДДС, всяко данъчно задължено лице - доставчик, е длъжно да издаде фактура за извършената от него доставка на стока или услуга или при получаване на авансово плащане преди това освен в случаите, когато доставката се документира с протокол по чл. 117.

Изключение от горните правила са предвидени в чл. 113, ал. 2, т. 2 от ЗДДС и фактура може да не се издава за доставки на финансови услуги по чл. 46.

По смисъла на чл. 119, ал. 1 от ЗДДС, за доставките, за които издаването на фактура или протокол не е задължително, доставчикът - регистрирано по този закон лице, съставя отчет за извършените продажби, който съдържа обобщена информация за тези доставки за съответния данъчен период.

ПО ПРИЛАГАНЕ НА ОСИГУРИТЕЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО:

Упражняването на трудова дейност е в основата за осигуряването на лицата за част или всички покрити от държавното обществено осигуряване социални рискове. Обвързването на осигуряването с полагането на труд е изведено в [чл. 10, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване \(КСО\)](#), който гласи, че **осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1** и за който са внесени или дължими осигурителни вноски **и продължава до прекратяването ѝ**. В Кодекса за социално осигуряване и подзаконовите му актове липсва легална дефиниция на понятието "трудова дейност". За целите на осигуряването достатъчно е дадено лице да попадне в кръга на задължително осигурените лица по [чл. 4](#) или чл. 4а, ал. 1 от кодекса като упражняващо дейност на някое от посочените основания, за да възникне задължение за внасяне на осигурителни вноски за същото.

Сред изброените в чл. 4 от КСО са самоосигуряващите се лица по чл. 4, ал. 3, т. 1 - 4 (лицата, регистрирани като упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност, **лицата, упражняващи трудова дейност като еднолични търговци**, собственици или съдружници в търговски дружества и физическите лица - членове на неперсонифицирани дружества и регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители).

Лицата по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от КСО са задължително осигурени за инвалидност поради общо заболяване, за старост и за смърт. По свой избор те могат да се осигуряват и за общо заболяване и майчинство (чл. 4, ал. 4 от КСО).

Осигурителните вноски за тези лица са изцяло за тяхна сметка и се внасят авансово върху месечен осигурителен доход между минималния и максималния месечен размер на дохода, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване (ЗБДОО) за съответната година (чл. 6, ал. 8 от КСО).

Окончателният размер на месечния им осигурителен доход се определя по реда на чл. 6, ал. 9 от КСО - за периода през който е упражнявана трудова дейност през предходната година въз основа на данните, декларирани в справка към годишната данъчна декларация по Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ), който не може да бъде по-малък от минималния месечен осигурителен доход и по-голям от максималния месечен осигурителен доход.

Лицата, родени след 31.12.1959 г., които се осигуряват във фонд "Пенсии" на държавното обществено осигуряване, подлежат на задължително осигуряване и за допълнителна пенсия в универсален пенсионен фонд. Осигурителните вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване се внасят върху доходите, за които се дължат осигурителни вноски за държавното обществено осигуряване (чл. 127, ал. 1 и чл. 157, ал. 6 от КСО).

Здравното осигуряване на лицата по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от КСО се провежда по реда на чл. 40, ал. 1, т. 2 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО). Те внасят авансово здравноосигурителни вноски върху месечен доход, който не може да бъде по-малък от минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица и за регистрираните земеделски производители и тютюнопроизводители, определени със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване, и окончателно върху доходите от дейността и доходите по т. 3, през календарната година, съгласно справката към данъчната декларация по реда на чл. 6, ал. 9 от КСО.

Когато лицата упражняват дейности на различни основания по чл. 4 от КСО подлежат на държавно обществено осигуряване за всяка една от тях, като осигурителните вноски се внасят върху осигурителния доход в поредността, определена в чл. 6, ал. 11 от КСО, но върху не повече от максималния месечен размер на осигурителния доход за съответната година, по следния ред:

1. доходи от дейности на лицата съгласно последователността, посочена в чл. 4, ал. 1 и 10 (в т.ч. **доходи от трудови правоотношения**);

2. доходи от обезщетения, изплащани по [Кодекса на труда](#) или по специални закони, върху които се дължат осигурителни вноски;

3. **осигурителен доход като еднолични търговци**, собственици или съдружници в търговски или в неперсонифицирани дружества, упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност, регистрирани земеделски стопани и тютюнопроизводители;

4. доходи за работа без трудово правоотношение.

От цитираните разпоредби следва, че за Вас би възникнало задължение да се осигурявате като самоосигуряващо се лице, само ако упражнявате трудова дейност на някое от основанията, посочени в чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 или 4 от КСО (арг. от чл. 10, ал. 1 от КСО).

От Вашето запитване става ясно, че в качеството Ви на физическо лице сте придобили доходи от търгуване на борси с криптовалута-биткойн и че нямате регистрация като търговец. Следователно, доколкото получените от Вас доходи не са резултат от извършвана трудова дейност като самоосигуряващо се лице, те не се считат за доходи от трудова дейност по смисъла на чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 от КСО и върху тях не се дължат осигурителни вноски за социално и здравно осигуряване по описания по-горе ред на чл. 4, ал. 3, т. 2 и чл. 127, ал. 1 от КСО и чл. 40, ал. 1, т. 2 от ЗЗО.

Упражняването на трудова дейност от лицата по смисъла на чл. 4 от КСО се установява за всеки конкретен случай в хода на административното производство по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК).